

ERDÉLYI ÉLŐ NÉPMŰVÉSZET

VÁLASZÚT • SEPSISZENTGYÖRGY • 2019

ERDÉLYI ÉLŐ NÉPMŰVÉSZET

Kallós Zoltán Néprajzi Gyűjtemény – Válaszút

2019. május 4. – augusztus 25.

Guzsalyas Alapítvány Míves Ház – Sepsiszentgyörgy

2019. szeptember 4. – szeptember 30.

A kiállítás ötletgazdái:

Balázs-Bécsi Gyöngyi, Kolozsi Ildikó,

László Eszter, Tóth-Birtan Tinka

A kiállítást szakmailag felügyelte:

Benkő Éva – Guzsalyas Alapítvány

Beszprémy Katalin – Hagyományok Háza

Tótszegi Tekla – Erdélyi Néprajzi Múzeum

A kiállítás létrejöttét támogatta:

Guzsalyas Alapítvány

Hagyományok Háza

Kallós Zoltán Alapítvány

A kiállítás rendezői:

Balázs-Bécsi Gyöngyi, László Eszter, Tóth-Birtan Tinka

Külön köszönet a Kallós Zoltán és a Guzsalyas Alapítvány munkatársainak.

Válaszúti kiállítás installációtervezése és kivitelezése:

Hugyecsek Balázs

WEATEAM csapata

Szerkesztő: László Eszter

Lektor: Beszprémy Katalin

Tárgyfotók: Biró István, Hrágyel Dóra

Székelykapuk fotói: Mihálydeák Antal

Nyomdai előkészítés: IDEA PLUS, Kolozsvár

Grafika: Könczey Elemér

Műszaki szerkesztés: Fazakas Botond

Nyomdai munkálatok: COLORPRINT, Zilah

Felelős vezető: Major István

A katalógus létrejöttét támogatta: Hagyományok Háza

Felelős kiadó: Kallós Zoltán Alapítvány

ISBN 978-973-0-29790-4

Ajánlás

A korabeli Magyarországon a 19. század második felében fordult a figyelem a parasztság tárgyi kultúrája, s főként annak esztétikai minőséget is hordozó ünnepi és rituális szerepű tárgykészlete felé. E tárgykészlet a paraszti készítésű darabok mellett számos, a széles közönség számára dolgozó kézművesek kínálatából származó terméket is tartalmazott, ezek kiválasztása, a paraszti tárgyuniverzumba való beépítése közösségi ízlést és mentalitást követett. E tárgykészlet időben változó összetételét, egy-egy tárgytípus fennmaradását vagy kikopását, a tárgyak milyenségét, a funkcióhierarchiában elfoglalt helyét a paraszti közösségeket ért hatások, az életmódjukban végbemenő változások befolyásolták. Vidékenként eltérő ütemben és arányban, de már korán jelen voltak, s idővel egyre nagyobb szerepet kaptak az ipari termékek is.

A tradicionális paraszti életforma megszűnésével záruló változási folyamattal párhuzamosan, bár időszakonként eltérő intenzitással, végig jelen vannak azok a törekvések is, amelyek nyomán a paraszti készítésű és/vagy használatú tárgyak idegen környezetbe kerülnek, más társadalmi kategóriához tartozó „felhasználókkal”, új funkciókkal. Ide sorolhatjuk a tárgyi emléanyag múzeumi, illetve nem muzeális gyűjteménybe való gyűjtését, a polgári vagy polgári jellegű enteriőrökben való kiállítását is. A paraszti és kézműves tárgyalakotó hagyományok jellemzői – **generációk tudásán alapuló, természetközeli anyaghasználat, tárgyalakotási és díszítőtechnikák, letisztult formavilág, különböző forrásokból táplálkozó, generációk munkája és szépérzéke révén sajátta érlelt díszítmények, harmonikus arányok, kompozíció, színvilág** – mintaként szolgálnak a nemzeti művészet megteremtését célul tűző művészek számára. Kezdetektől tetten érhető a gazdasági megfontolás is: a paraszti/kézműves tárgyalakotó hagyományokon alapuló háziipari, majd szövetkezeti tevékenység kiépítése, irányítása.

A hagyományos kézműveskultúra, a történeti tárgyalakotó népművészeti hagyományok tudatos, szervezett keretekben való továbbélését, az alkotói tevékenység ösztönzését s minőségének biztosítását Magyarországon már az 1950-es évektől országos program biztosítja. Az ennek keretében végzett munka eredményeivel való számvetés, a kivételes minőségűnek ítélt alkotások seregszemléje az ötévente megrendezett, 16 kiadást megért *Élő Népművészet-kiállítás*. Ezzel vállal célokban, elvárásokban, módszerekben tetten érhető azonosságot az *Erdélyi Élő Népművészet* című kiállítás, amely **53, napjainkban aktív, erdélyi magyar alkotó és társalakotó 217 alkotását** tárja a látogatók s – jelen katalógus révén – az olvasóközönség elé.

Erdélyben az ilyen típusú alkotótevékenységnek nincs a magyarországihoz hasonló, állami támogatású, egységes programja. Sajátos a helyzet abban a tekintetben is, hogy néhány erdélyi közösségben napjainkig jelen vannak a hagyományos paraszti tárgykultúra bizonyos elemei, s **még aktív a rá vonatkozó közösségi tudás.**

Az alkotók egy része családi hagyományt folytat, pl. a vargyasi Sütők, a bánffyhungyadi Kudorok, a mezőkeszűi Juhos Zoltán, a korondi Páll család. Egy másik részük helyi vagy regionális öltözködési igényre válaszolva alkot, pl. a kalotaszegi bujkavarrók, Varga Erzsébet és Bálint Tibor, a gyimesi szűcs Bartos család, a hétfalusi rézműves, Sipos Gaudi István. Némelyikük saját közösségének hagyományos úton megtanult s még élő szabályai szerint alkot, mint a szamosújvári Filep Erzsébet. Mások regionális műhelyek vonzáskörében munkálkodnak, s az irányítók érdeklődése, erényei, kapcsolatai befolyásolják a népművészeti hagyomány mai hasznosításának mikéntjét.

Az alkotók egy része hosszú, eredményes pályát tudhat maga mögött, ketten a közelmúltban elnyerték a megtisztelő *Népművészet Mestere* címet, többen évek óta részt vesznek hazai és magyarországi képzéseken, s az ottani rendszerben zsűriztetik alkotásaikat. Mások még alkotói tevékenységük kezdetén tartanak, vagy újabb és újabb területeken próbálják ki magukat.

A tárgykorpusz a felhasznált alapanyag, készítési és díszítési technika, a történeti forrásokhoz való hűség, illetve azok kiindulási pontként való hasznosítása és kreatív továbbgondolása, megújult funkcióban való alkalmazása tekintetében egyaránt gazdag. Az alkotások közös jegye **a művesség, az esztétikai minőség, a napjaink lakás-, étkezés-, öltözködés-, játékkultúrájába való beilleszthetőség.** Gyorstermelésre s intenzív fogyasztásra épülő tárgyi világunkban egy más időpercepciót, ritmust, minőséget képviselnek.

dr. Tötszegi Tekla

Tartalomjegyzék

Faművesség és kovácsmesterség

Benczédi László	8
Sütő Levente Lehel	9
Haszmann Gabriella	10
Dénesi Ildikó	11
Demeter Miklós	12
Kudor István	13
Nagy György	14

Fazekasság

Szolga Géczy Julianna	16
Páll Ágostonné Veronika	18
Páll Antal	19
Máté-Szentkirályi Imola	20
Kolozsi Attila	21

Viselet, öltözködés, ékszerek

Juhos Zoltán – Juhos Ida	24
Bartos Béla – Bartos Enikő	25
Varga Erzsébet	26
Bálint Tibor	27
Antal Imola	28
Bajka Márta	29
Kis Lukács Éva (Éva Klasszika)	30
Bárdos Zsuzsa – Székely Melinda	31
Vargyasi Melinda	32
Vargyasi Melinda – Balogh Irén	33
Vargyasi Melinda – Pirampel Piroska	34
Gál Izabella	35

Sántha Emőke	36
Szász Judit	37
Sipos-Gaudi István	38

Lakástextiliák

Molnár Ibolya – Takács Gizella	40
Vinkler Aurélia	41
Filep Erzsébet	42
Szilágyiné Kis Lukács Erzsébet	43
Czimbor Izabella	44
Páll Etelka	45
László Eszter	46

Szálasanyagok

Bálint Juliánna	48
Ráduly János	49
Lázár Éva	50

Nemzeműesség

Both Zsuzsa	52
Kovács Túri Emese	53
Kolozsi Ildi	54
Tóth-Birtan Tinka	55
Mihály Eszter	56
Csíki Emőke	57
Végh Éva	58

Hímes tojás

Fehér Gizella-Mária	60
Salamon Éva	61

Díjak/kitüntetések magyarázata	63
Meghívott alkotók és társalkotóik	65

Faművesség és kovácsmesterség

A régi korok embere mindig nagy alázattal fordult azokhoz az alapanyagokhoz, melyek megvédték az időjárás viszontagságaitól, segítették életterük kialakítását.

A fa, az építkezésben és a mindennapi életben is alapszükségletet elégített ki Erdély-szerte, ezért a paraszti gazdaságokban minden férfiember ismerte a különböző fatípusoknak a tulajdonságait, jellegét, melyik mire alkalmas, melyiket érdemes bútornak, székelykapunak, mézeskalács ütőfának vagy csak egyszerűen tűzifának használni. Kiállításunkban a faragott székelykaputól egészen a szépen, finoman megmunkált apró fajtátekokig több területet mutatunk be.

Benczédi László
Népművészet Ifjú Mestere

SZÉKELYUDVARHELY
E-mail: benczedil@gmail.com
Tel.: +40 744 599 237

Udvarhelyszéken minden székelykapu szimboliztikus jelentéstartalmán túl tulajdonosa identitásáról beszél úgy, hogy közben több évszázados technikát és mintakincset őriz a domború faragáson és két sorba szerkesztett indás tulipánon keresztül.

Sütő Levente Lehel

Népművészet Mestere

VARGYAS

E-mail: sutoleventelehel@gmail.com

Tel.: +40 721 913 337

A vargyasi festett tőrönyves téka és bicskafaragással készült szék egy apáról fiúra öröklődött tudás lenyomata, egy olyan folyamat része, mellyel napjainkban már nem sok mesterség büszkélkedhet.

Haszmann Gabriella

Népművészet Ifjú Mestere

CSERNÁTON

E-mail: ghaszmann@yahoo.com

Tel.: +40 749 983 080

Az 1800-as évek közepéről ismert kézdivásárhelyi háromkazettás, tulipános láda reprodukcióját a csernátони Haszmann Pál Múzeum munkatársa készítette.

Dénesi Ildikó

Népművészet Ifjú Mestere

MAROSVÁSÁRHELY

E-mail: ildikodenesi@gmail.com

Tel.: +40 742 886 565

Női alkotó munkáját dicséri a körtefából, diófából faragott mézeskalács-ütőfa, mely nagyon átgondolt, precíz mélyítéseinek köszönhetően adja ki a tésztán a forma és mintaszerkesztés szépségét.

Demeter Miklós

BIKFALVA
E-mail: zelnicemeggy@gmail.com
Tel.: +40 728 401 871

A bikfalvi játékkészítő mester keze alól sok érdekes játék, gyereksíp kerül ki. Nemcsak a gyerekek, a felnőttek is csodájára járnak az ördöglakatok, hinta- és kerekesszék, malom, gyereksípek szépen kivitelezett formavilágának.

Kudor István

BÁNFFYHUNYAD

E-mail: im.kudor@yahoo.com

Tel.: +40 740 428 626

A kalotaszegi faragások kistárgyakon keresztül kerülnek bemutatásra. Virágornamentikák különböző variációit figyelhetjük meg, körte-, szilva-, juhar- és diófán ékrovással, vésett technikával díszítve.

Nagy György

Népi iparművész

OLASZTELEK

E-mail: gyorgykovacsmuhely@gmail.com

Tel.: +40 727 859 559

A hagyományos kézi kovácsolással készített ajtópántok és gyertyatartók egy olyan mesterségről tesznek tanúbizonyságot, mely az ipari forradalom következtében egyre inkább háttérbe szorult, pedig a kézi megmunkálás patináját soha nem fogja visszaadni egy ipari gépekkel előállított tárgy.

Fazekasság

A fazekasság emberemlékezet óta alpmesterség, hiszen a jó minőségű agyag és egy ügyes kéz kombinációjából jól használható, az ember élelmezését szolgáló edények születnek. Ebben a kiállításban régi és új formákkal, hagyományos és modern kontextusba helyezhető készletekkel járjuk körbe Erdély jellegzetes fazekasközpontjait.

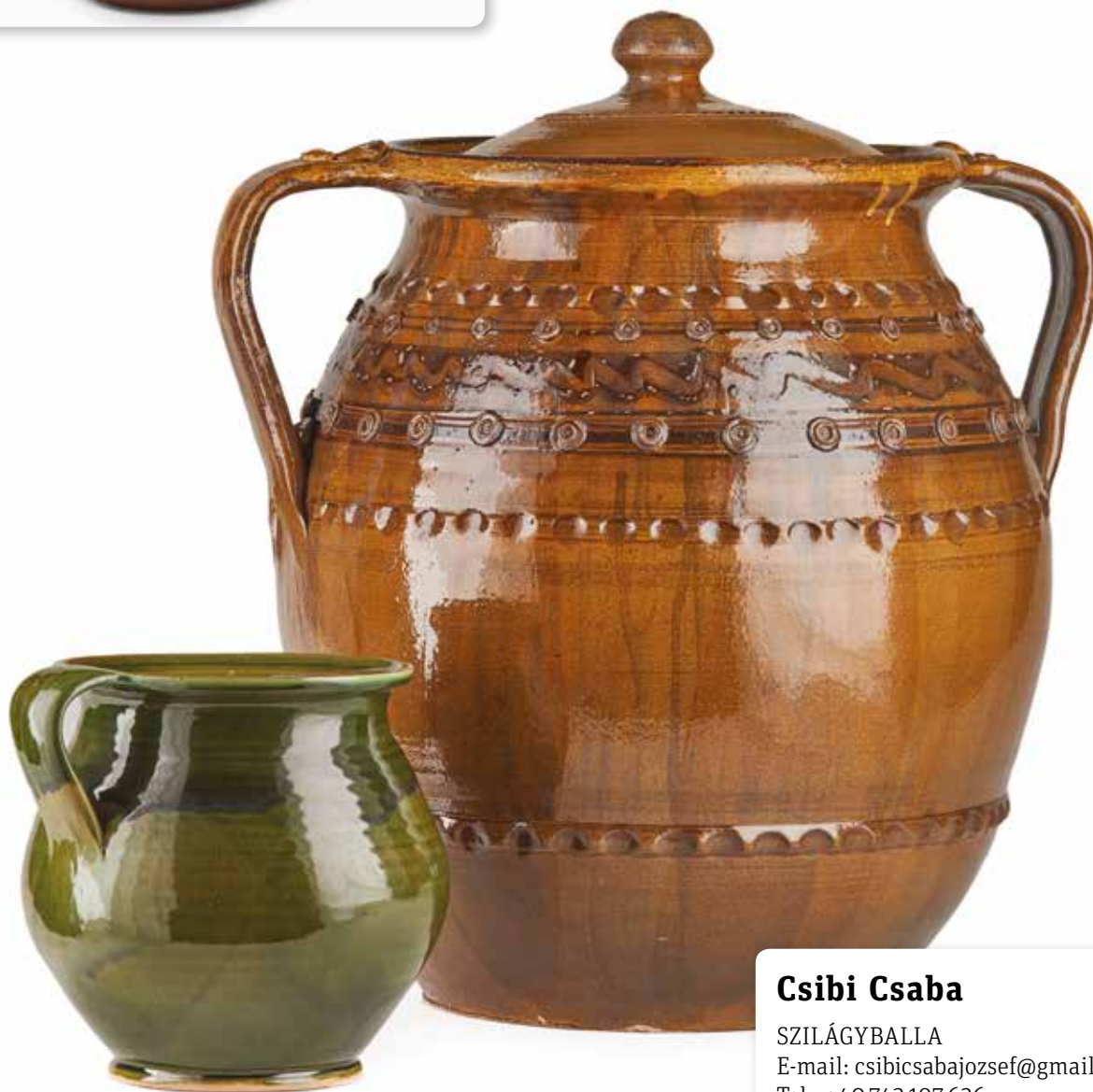
Szolga Géczi Julianna

Népművészet Mestere

KÖRÖSRÉV

A legrégebbi korokat idézi a körösrévi fehéragyagból készített mázatlan korsó, mely a földfestékekkel és egyszerű vonalvezetésével díszítményeink archaikusabb rétegét képviseli.

Csibi Csaba

SZILÁGYBALLA

E-mail: csibicsabajozsef@gmail.com

Tel.: +40 742 197 626

A Zilah környékén tevékenykedő mester sütő-főző edényei kiválóan működnek a mai háztartásokban is. A lakodalmi fazék mérete és díszítése teljes mértékben alkalmazkodik a hagyományos normarendszerhez, viszont ennek kisebb változata modernebb színállásban praktikus volta mellett akár konyhánk díszé is lehet.

Páll Ágostonné Veronika

KOROND

E-mail: pallajos84@yahoo.com

Tel.: +40 722 972 547

Az udvarhelyszéki tányérok, bokályon túl korondi mesterek keze munkáját dicsérik az erdélyi szász vidékek jellegzetes mintakincsét bemutató bokályok és söröskancsók, sőt a tordai bokály reprodukciója is.

Páll Antal

KOROND

E-mail: pallantal06@gmail.com

Tel.: +40745 041725

A nagy múltú fazekasfalú máig sok ügyes kezű, magas szintű technikai tudással rendelkező mesterembert rejteget.

Máté-Szentkirályi Imola

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: imola05@yahoo.com

Tel.: +40 724 894 764

A kézdivásárhelyi sgraffito kerámiát tanulmányozva és minta-szerkesztését új formára alkalmazva jöhetett létre az étkezés, mely bármelyik modern konyha méltán szép és megbecsült felszerelése lehet. Ezt a formát már nagyon sok sepsiszentgyörgyi fazekastanítvány készíti, és sok háromszéki asztal éke lett a sajt- vagy a süteményestál is.

Kolozsi Attila

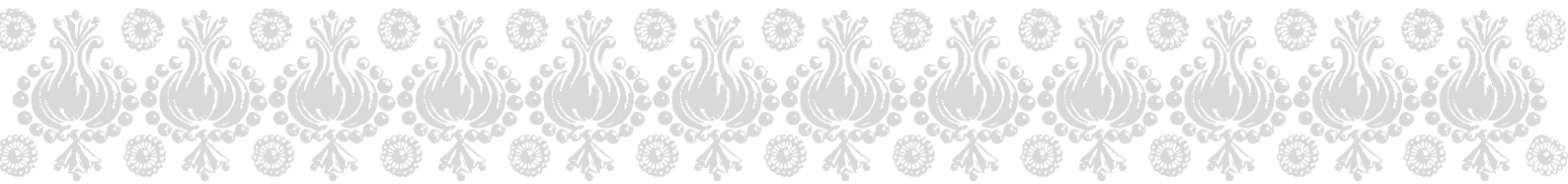
SEPSIKŐRÖSPATAK

E-mail: kolozsienator@gmail.com

Tel.: +40 743 708 235

A kályhacsempék családját kászonimpéri rekonstrukciókkal illusztráljuk.

Viselet, öltözködés, ékszerek

A kiállítás leggazdagabb területe az öltözködés és kiegészítők kategóriába tartozó tárgyak összessége. Nem véletlen, hiszen ruházkodásunk, szépérzékünk, nemiségünk legjobb kifejezője a viselt ruha, mely nemcsak tartást ad, hanem máig gyakran beszél viselőjének társadalmi, gazdasági helyzetéről, nemzeti hovatartozásáról, értékrendjéről.

**Juhos Zoltán és
Juhos Ida**

MEZŐKESZÜ

E-mail: idajuhos70@gmail.com

Tel.: +40760992014

A hagyományos paraszti társadalomban még funkcióval rendelkező, növényi cserzésű báránybőrből készült keszűi és gyimesi mejjrevalókkal a falusi közösség érték- és normarendszerét, máig élő szabályszerűségét loptuk be a kiállítóterbe.

Bartos Béla
Népművészet Mestere

és

Bartos Enikő

GYIMESKÖZÉPLOK
E-mail: csangosbunda@gmail.com
Tel.: +40 746 169 442

Mindkét szűcs családi hagyományt követve tanulta meg és űzi mesterségét, kiszolgálva a környezetében élő gazdálkodók igényeit.

Varga Erzsébet
Népművészet Mestere

MÉRA

Tel.: +40 264 281 048

Belső közösségi szükségletre válaszolva tanulta meg a szabás-varrást a mérai bujka készítő. Tudásával nemcsak faluját szolgálja, hanem a táncházmozgalom sok lelkes fiatalját is felöltöztette.

Bálint Tibor

TÜRE

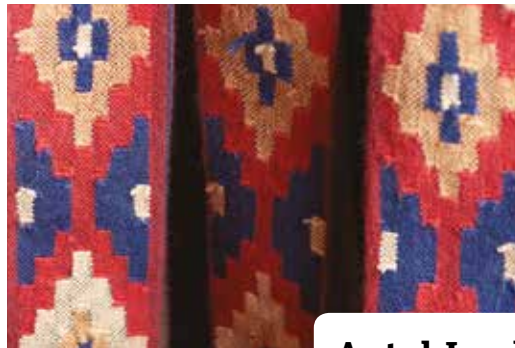
E-mail: tibi_bujka_ture_96@yahoo.com

Tel.: +40744987212

A bujka türei változata egyenes, szabályos vonalaival egy képzett szabó munkáját dicsérik. Szépségén túl hordhatósága is hangsúlyosabbá válik ezekkel a szabásvonalakkal.

Bihari ihletésű alkalmi öltözet, „Kárpátokon túli” viselet,
„hímes” székely viselet

Antal Imola
Népművészet Ifjú Mestere

CSÍKSZEREDA
E-mail: imolantal@gmail.com
Tel.: +40 754 680 617

Nádudvari népi kézműves szakiskola takács szakképzést végző diákjainak munkái sokoldalú és nagyon alapos felkészültségről tesznek tanúbizonyságot.

Bajka Márta

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: bajkamarta@gmail.com

Tel.: +40 721 975 128

A viseletrekonstrukciók egy-egy vidék népviseletének alapos ismeretét feltételezik, az aprólékosságban rejlő szépség sugárzik belőlük, a népi ihletésű ruhák pedig ma is hordható, elegáns változatai kreatív, merész, technikailag kifogástalan munkák eredményei.

**Kis Lukács Éva
(Éva Klasszika)**

KOLOZSVÁR

E-mail: kissleva@yahoo.com

Tel.: +40 744 866 731

Szerencsés adaptációnak véljük azt a kalotaszegi motívum feldolgozást is, melyet kontextusából kiragadva egy-egy modern szabásvonalú ingre és ruhára tettek rá. Kevés, de sokatmondó. Viselőjének értékrendjéről, identitásáról információt hordoz.

**Bárdos Zsuzsa –
Székely Melinda**

SZAMOSÚJVÁR

E-mail: szekelymelinda@yahoo.com

Tel.: +40 766 710 364

A fekete, kisvirágos ünneplőruha a széki lányos fejkendő mintakincsét felhasználva egy fiatal széki lány számára készült. A fekete bársonyon kézzel hímzett színes virágok hűen adják vissza egy falu, közösség ízlésvilágát, szabályrendszerét.

Vargyasi Melinda

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: vargyasimeli@gmail.com

Tel.: +40 744 777 316

Lakástextíliák mintakincséből ihletődve született meg a felsőrákosi ünnepi ruhácska. A díszítmény kiemelkedik a hozzá illő formából, harmonikusan egymásba karolva tud egységet alkotni az alapanyaggal együtt.

**Vargyasi Melinda –
Balogh Irén**

SEPSISZENTGYÖRGY
E-mail: vargyasimeli@gmail.com
Tel.: +40 744 777 316

Ruhatervező és hímző együtt gondolkodásának eredményeképpen jöhettek létre az árapataki mintákat díszítőelemként használó női és gyerekruhák.

**Vargyasi Melinda –
Pirampel Piroska**

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: vargyasimeli@gmail.com

Tel.: +40 744 777 316

A szegfűmintás udvarhelyszéki mintával hímzett tunika szabásvonalában modern, díszítettségében hagyományos, hordhatóságában pedig megfelel a mai elvárásoknak, elegáns, ugyanakkor kényelmes.

Gál Izabella

TIBÓD

E-mail: zizucika83@yahoo.com

Tel.: +40 741 622 413

Gyöngygallérokon keresztül mutatjuk be a népi ékszerkészítés technikai lehetőségeit.

Sántha Emőke

KOLOZSVÁR

E-mail: santhaemoke@yahoo.com

Tel.: +40 745 773 236

A kalotaszegi szedésminta hajcsatra való átültetése és a gyöngygallérok variációi is ihletet adó munkák lehetnek akár egy nő öltözködésénél, akár egy alkotni vágyó érdeklődő esetében.

Szász Judit

SÓVÁRAD

E-mail: szaszj@gmail.com

Tel.: +40744 580 491

A gyimesi vőlegényszíjú formájában hagyománykövető, technikai megoldásaiban pedig lenyűgöző.

Az alapanyag-használat, a mintaszerkesztés, a szíronyozott, szépen ívelt tulipán gyakorlott kéz munkáját dicséri.

A tüsző a hosszú ingek korából fennmaradt szíjforma, melyben az iratok, bicska és pénz is helyet kapott.

Sipos-Gaudi István

NÉGYFALU

E-mail: siposgaudistvan@gmail.com

Tel.: +40 744 758 941

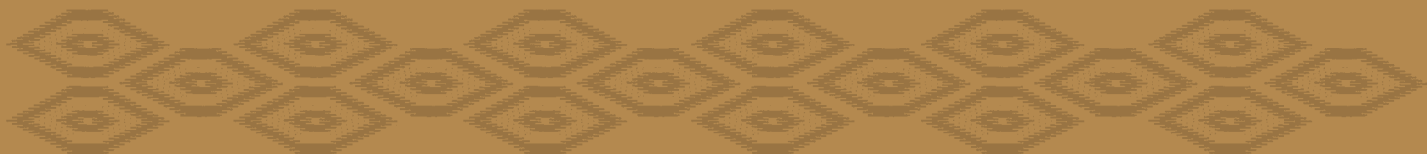

A barcasági népviselet részét képezi a négyfalusi ötvös keze alól kikerülő bogláros öv, kösöntyű és hajtúk, brossok. Régen társadalmi, gazdasági rangot jelentett a drágakövekkel díszített kösöntyű, hajtúk viselése, illetve régi egybeszabott ingek díszítésére szolgált a bogláros öv, melyet derekukra szorítottak.

Lakástextíliák

A viseleten kívül a háztartásban
használt textíliákon fennmaradt
hímzések és szövött minták gazdag
tárházából is válogattunk.

**Molnár Ibolya –
Takács Gizella**

SZÉKELYUDVARHELY

E-mail: mo.ibolya@freemail.hu

Tel.: +40 747 272 612

Az udvarhelyi hímzés új formán, játéktárolón és játszószőnyegen jelenik meg, játszás közben ismertetve meg gyerekeinkkel népi mintakincsünket.

Vinkler Aurélia

Népi iparművész

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: mer2enator@gmail.com

Tel.: +40 727 213 056

Abroszokon, párnákon, futókon találkozunk a háromszéki Árapatak suskás, címerpajzsos, acélos, apró rózsás keresztszemes hímzéseivel.

Filep Erzsébet

SZAMOSÚJVÁR

E-mail: fileperzsebet@yahoo.com

Tel.: +40 752 402 770

A széki varrottasok, szőttesek mintakincsét csodálhatjuk régi formájukban és funkciójukban.

Szilágyiné Kis Lukács Erzsébet
Népi iparművész

MAGYARKAPUS

E-mail: szilagyi.erszebet52@yahoo.com

Tel.: +40 746 954 635

A vállfűmintás abrosz egy díszítőelem kiemelésének és más funkcióba helyezésének szép példája. Az ingujjról lekerült hímzés továbbörökítődik új formán, mint ahogy az írásos minta is megkapja helyét a polgári lakáskultúrában.

Czimbor Izabella

NÉGYFALU

E-mail: izacimbor@yahoo.com

Tel.: +40751390314

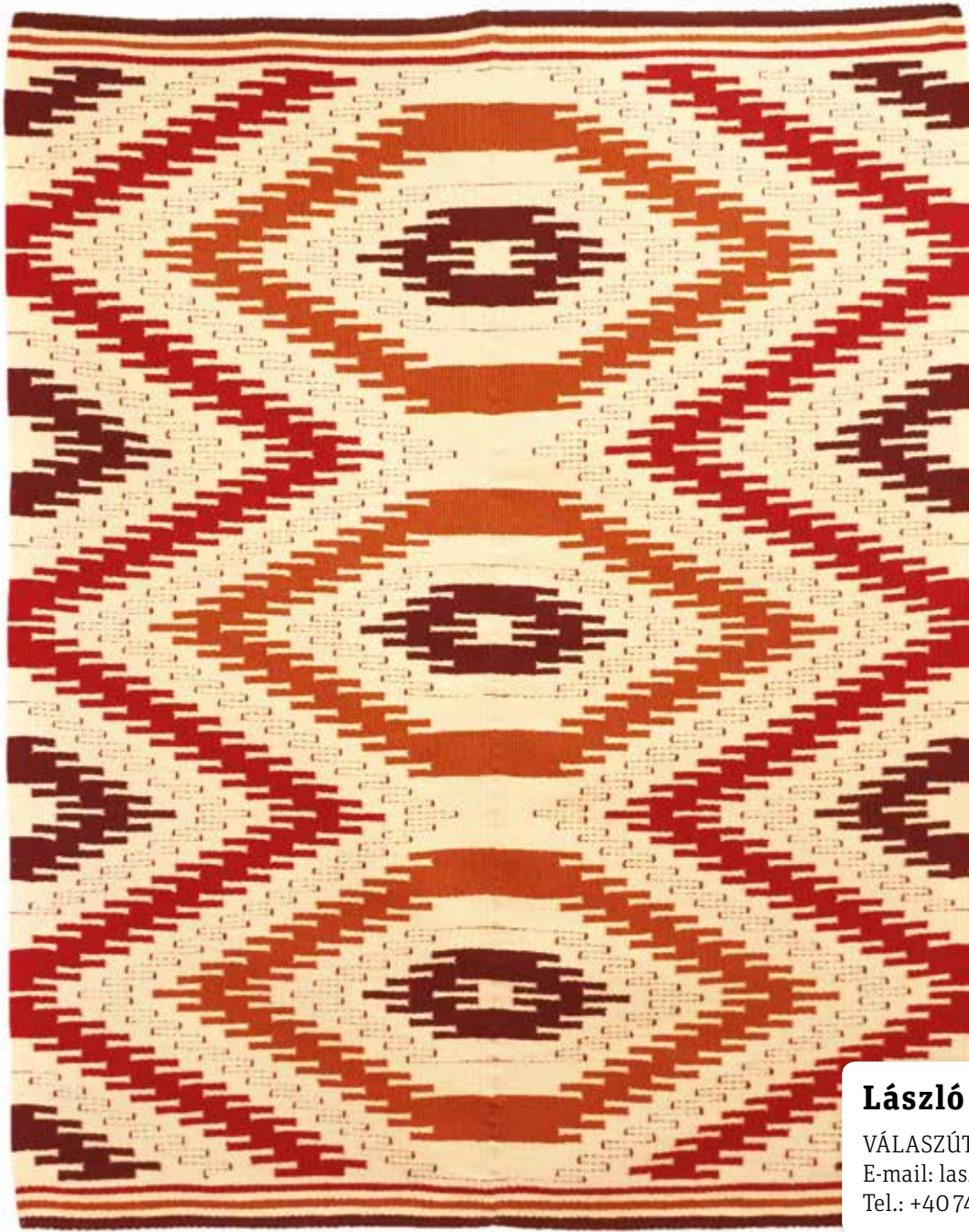
A szőttesek között fontosnak tartottuk a szedettes technika megjelentetését is, mely a négyfalusi kakastaréjos, búzakaiászos, tulipános mintákkal került bemutatásra.

Páll Etelka

GYERGYÓSZENTMIKLÓS
E-mail: palletelka@yahoo.com
Tel.: +40 751 572 280

A székely festékes szőnyeget a növényi festésű gyapjúfonalból készített szentjánosos koszorús változatán keresztül szemléltetjük.

László Eszter

VÁLASZÚT

E-mail: laszlo.eszter@yahoo.de

Tel.: +40 741 479 350

Egy átdolgozott, csáncsált technikával kiegészített, vidámabb színállású székely festékes bármelyik modern lakásbelső éke lehet.

Szálasanyagok

A környezettudatos, fenntartható jövő alappillére a természetes alapanyagokból készült tárolók, szatyrok, kínálók. A vessző-, csuhé-, gyékény-munkák újra háztartásaink szerves részét képezhetik, hiszen a globalizálódó világunk környezetszennyezéssel felvett harcában ezek lennének azok az alapanyagok, formák és technikák, melyekkel kiválthatók a nehezen lebomló ipari anyagok.

Bálint Juliánna

SZÉKELYUDVARHELY

E-mail: julia.balint57@gmail.com

Tel.: +40 757 716 513

Pár évtizeddel ezelőtt még kérdésként sem merült fel sok faluközösségben, hogy a szálás anyagokat hogyan kell begyűjteni, szárítani, tárolni.

Ráduly János

SIMÉNFALVA

E-mail: mester0713@yahoo.com

Tel.: +40 743 241 982

Máig vannak falvak, melyek gyékény-, nád-, vessző-, sás- és csuhémunkái messze földön ismertek.

Lázár Éva
Népi iparművész

MEZŐFELE
Tel.: +40 747 092 205

A lassan kiöregedett mesterek tudását szükségszerű még eleven voltában támogatni, társadalmi felelősségvállalással, környezettudatosságra neveléssel a mesterséget is felkarolni.

Nemezművesség

A nemezkészítés virágkorát éli most Erdélyben is. Nagyon sokan foglalkoznak ezzel a mesterséggel, köszönhetően Nagy Mari és Vidák István széles oktatói tevékenységének, hiszen többen az erdélyi kézművesek közül is rajtuk keresztül vagy a nádudvari kézműves szakiskola nemezoktatójának, Vetró Mihálynak hatására maradtak ezen a pályán.

Both Zsuzsa

KOLOZSVÁR

E-mail: zsuzsaboht@gmail.com

Tel.: +40723151054

A shirdak pozitív-negatív párnapár jó példája a nemezkészítők szakmai tájékozottságának. Mivel magyar nyelvterületen nagyon kevés lelet maradt fenn ebből a mesterségből, a keleti népek nemezművészetéből tanulják meg az érdeklődők a nemezelés különböző technikáit.

Kovács Túri Emese
Népművészet Ifjú Mestere

CSÍKBORZSOVA

E-mail: turimesi@gmail.com

Tel.: +40 754 991 876

A nagyon népszerű nemeztárgyak magyar átiratai fogalmazódnak meg a székelkapuk mintakincsét feldolgozó tükrös takarón és a hímes tojás mintát díszítményül használó körszüttyő esetében.

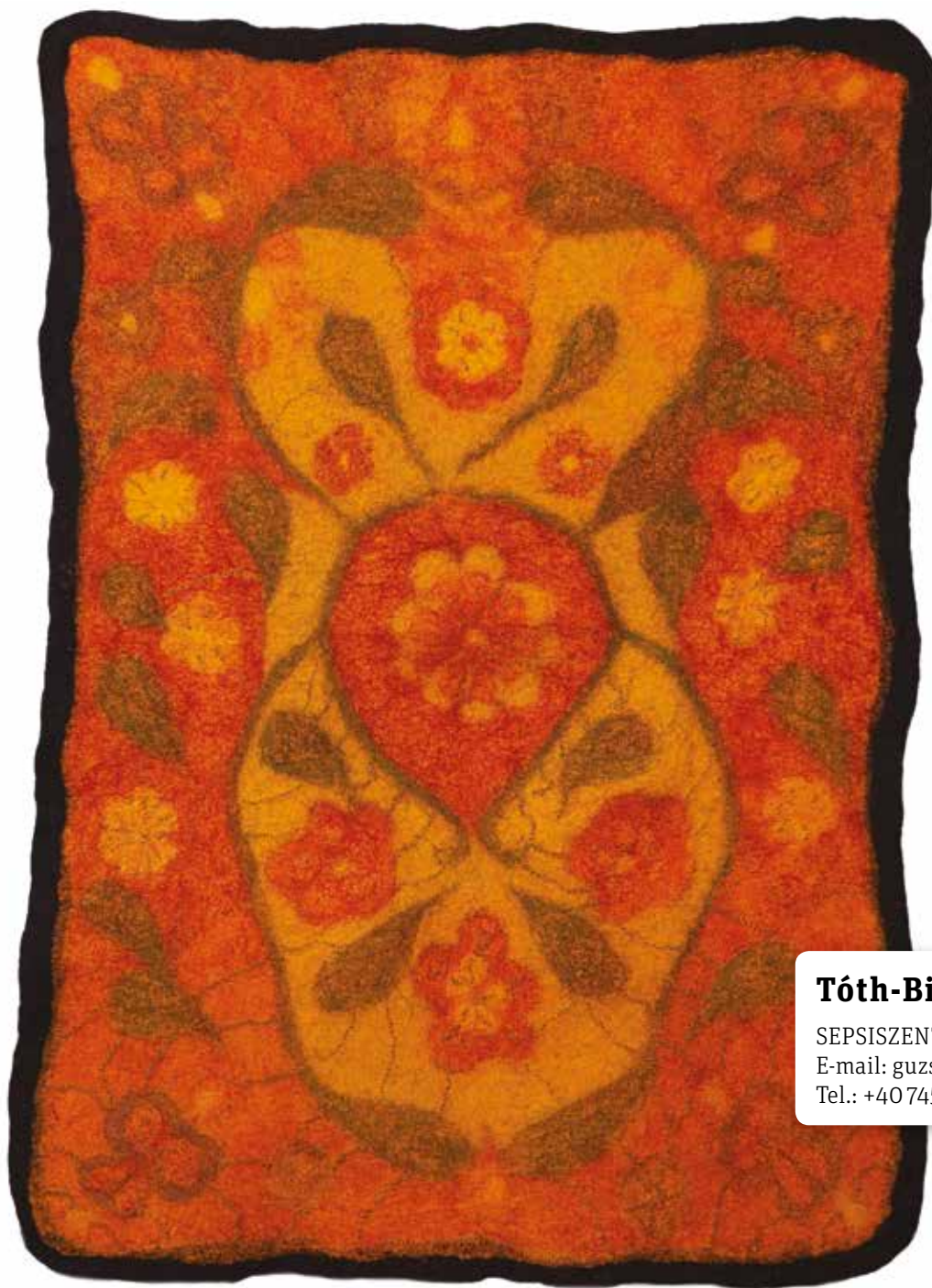
Kolozsi Ildi

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: ildinemez@gmail.com

Tel.: +40 743 708 235

A kalotaszegi írásos hímzést sejtető falvédő és táska a mintakincsek felhasználásának sokoldalúságát mutatja, a nemezen más arányrendszerrel és formavilággal, de felismerhetően jellegzetes díszítőelemekkel dolgozott az alkotó.

Tóth-Birtan Tinka

SEPSISZENTGYÖRGY

E-mail: guzsalyas_alapitvany@yahoo.com

Tel.: +40 745 039 168

A mintás nemeztakaró kétoldalán jomud ihletésű, nunonemez technikával készített, textillel kombinált cifraszűrminta látható.

Mihály Eszter

NYÁRÁDSZENTSIMON

E-mail: mihalyeszter@ymail.com

Tel.: +40 754 367 196

Az életfás nemeztakaró megóv a bajtól és tükröt tart számunkra a világ, illetve az élet rendjéről.

A mai kor emberét szólítja meg a selyem és nemez egyesítésével készült, növényvel festett gyapjút felhasználó ruha. Szabás nélküli, nemezeléssel kialakított formája meghökkentő, ugyanakkor izgalmas, nőies, bárki számára kedvelt öltözet lehet.

Csíki Emőke

MAROSVÁSÁRHELY

E-mail: nyafi2003@yahoo.co.uk

Tel.: +40 722 540 682

A szovátai református templom mennyezetkazettái adták az ihletet az ülőpárnák díszítményeinek kialakításához.

Végh Éva

KOLOZSVÁR

E-mail: veghevaemese@yahoo.com

Tel.: +40741131165

Az apró nemeztárgyak is szemet gyönyörködtetőek, kedvesek, vidámságot sugárzóak. A nemeztárgyak kicsiket és nagyokat is megszólítanak, a gyermeki kíváncsiságot elégítik ki, a kreatív játszást serkentik.

Hímes tojás

Két alkotó tojásain keresztül mutatjuk be a magyar lakta vidékek hímes tojásba rejtett tudását. Egyrészt a gyimesi piros tojások mintakincsének variációs lehetőségeit járjuk körbe, másrészt a hímes tojáson alkalmazott technikák sokszínűségét – maratott, karcolt, többször festett, aranyporral díszített, növénnel festett – eljárások bravúrait lehet alaposan szemügyre venni.

Karcolt, növényi festett, több színű viaszolt,
aranyporral hintett tyúk- és lúdtojások

Fehér Gizella-Mária

Népi iparművész

GYERGYÓCSOMAFALVA

E-mail: fehercsom@freemail.hu

Tel.: +40 745 153 534

Salamon Éva

GYERGYÓKILYÉNFALVA

E-mail: tojasvarazs@gmail.com

Tel.: +40 756 040 241

Díjak/kitüntetések magyarázata

A Magyar Kormány a hatályos 268/2004. (IX. 24.) Korm. rendelet alapján **Népművészet Mestere** díjat adományoz – egyes alkotások vagy egész életmű elismeréseként – azoknak, akik munkásságuk során kiemelkedő teljesítményt értek el a népművészet (a tárgyalkotó népi kézművesség, a néptánc, a népzene, a népdal, a népmese, a hagyományőrzés) területén.

A kultúráért felelős miniszter az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet alapján **Népművészet Ifjú Mestere** díjat adományoz.

A díj odaítélése a miniszteri rendeletben és az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerések és egyes állami kitüntetések kezdeményezésének részletes szabályairól szóló 43/2016. (IX. 8.) EMMI utasításban foglalt szabályozás szerint történik.

A Népművészet Ifjú Mestere díj az egyes népművészeti ágakban kiemelkedő alkotó- vagy előadó- művészeti teljesítmény elismerésére 15-35 év közötti népművészeti alkotó- és előadóművészek részére adományozható.

„**Népi Tárgyalkotó Iparművész**” minősítő cím adományozható annak a népi kézművességet folytató alkotónak, szervezetnek, aki népi iparművészeti alkotásait jogszabályban meghatározott számban és rendszerességgel minősítetteti. 12/2004 (V. 21) NKÖM rendelet.

Meghívott alkotók és társalkotóik

ANTAL IMOLA Népművészet Ifjú Mestere, szövő – Csíkszereda
 BAJKA MÁRTA, szövő – Sepsiszentgyörgy
 BALOGH IRÉN, hímző – Sepsiszentgyörgy
 BARTOS BÉLA Népművészet Mestere és Bartos Enikő, szűcs – Gyimesközéplak
 BÁRDOS ZSUZSA, hímző – Szék
 BÁLINT JULIÁNNA, csuhéfonó – Székelyudvarhely
 BÁLINT TIBOR, bujkakészítő – Türe
 BENCZÉDI LÁSZLÓ Népművészet Ifjú Mestere, fafaragó – Székelyudvarhely
 BOTH ZSUZSA, nemezkészítő – Kolozsvár
 CZIMBOR IZABELLA, szövő – Négyfalu
 CSIBI CSABA, fazekas – Szilágyballa
 CSÍKI EMŐKE, nemezkészítő – Marosvásárhely
 DEMETER MIKLÓS, játékkészítő – Bikfalva
 DÉNESI ILDIKÓ Népművészet Ifjú Mestere, mézeskalácskészítő – Marosvásárhely
 FEHÉR GIZELLA-MÁRIA népi iparművész, tojásíró – Gyergyócsomafalva
 FERENCZ ZSOLT, bőrműves – Marosvásárhely
 FILEP ERZSÉBET, hímző – Szamosújvár
 GÁL IZABELLA ANNA, népi ékszerkészítő – Tibód
 HASZMANN GABRIELLA Népművészet Ifjú Mestere, bútorfestő – Csernáton
 JUHOS IDA és JUHOS ZOLTÁN, szűcs – Mezőkeszű
 KIS LUKÁCS ÉVA, ruhakészítő – Kolozsvár
 KOLOZSI ATTILA, kályhakészítő – Sepsikőröspatak
 KOLOZSI ILDIKÓ, nemezkészítő – Sepsiszentgyörgy
 KOVÁCS TÚRI EMESE Népművészet Ifjú Mestere, nemezkészítő – Csíkborzsova
 KUDOR ISTVÁN, fafaragó – Bánffyhunyard
 LÁSZLÓ ESZTER, szövő – Válaszút
 LÁZÁR ÉVA népi iparművész, gyékényfonó – Mezőfele
 MÁTÉ-SZENTKIRÁLYI IMOLA, fazekas – Sepsiszentgyörgy
 MIHÁLY ESZTER, nemezkészítő – Nyárádszentsimon
 MOLNÁR IBOLYA, hímző – Székelyudvarhely

NAGY GYÖRGY népi iparművész, kovács – Olasztelek
PÁLL ANTAL, fazekas – Korond
PÁLL ÁGOSTONNÉ VERONIKA, fazekas – Korond
PÁLL ETELKA, szövő – Gyergyószentmiklós
PETROVA ANASZTÁZIA, nemezzjáték-készítő – Bikfalva
PIRAMPEL PIROSKA, hímző – Sepsiszentgyörgy
RÁDULY JÁNOS, kosárfonó – Siménfalva
SALAMON ÉVA, tojásíró – Gyergyókilyénfalva
SÁNTHA EMŐKE, népi ékszerkészítő – Kolozsvár
SIPOS-GAUDI ISTVÁN, rézműves – Négyfalu
SÜTŐ LEVENTE LEHEL Népművészet Mestere, bútorfestő – Vargyas
SZÁSZ JUDIT, bőrműves – Sóvárad
SZÉKELY MELINDA, ruhakészítő – Szamosújvár
SZILÁGYINÉ KIS LUKÁCS ERZSÉBET népi iparművész, hímző – Magyarkapus
SZOLGA GÉCZI JULIANNA Népművészet Mestere, fazekas – Körösrév
TAKÁCS GIZELLA, hímző – Székelyudvarhely
TÓTH-BIRTAN TINKA, nemezkészítő – Sepsiszentgyörgy
VARGA ERZSÉBET Népművészet Mestere, bujjakészítő – Méra
VARGYASI MELINDA, hímző és ruhakészítő – Sepsiszentgyörgy
VÉGH ÉVA nemezzjáték-készítő – Kolozsvár
VINKLER AURÉLIA népi iparművész, hímző – Sepsiszentgyörgy